

Ukrainian Society for Eighteenth-Century Studies
Polish Society for Eighteenth-Century Studies
National University of Kyiv Mohyla Academy

**EIGHTEENTH-CENTURY UKRAINE AND POLAND
IN THE TEXTS AND DOCUMENTS OF THE EPOCH:
SOCIETY, CULTURE, ART**

Third Conference of the Ukrainian Society
for Eighteenth-Century Studies in Collaboration
with the Polish Society for Eighteenth-Century Studies

Kyiv, December 4-6, 2025

PROGRAMME

Outline of the Programme

THURSDAY, 4th December

- 13.30-14.00 Welcoming Address
- 14.00-15.30 Keynote Address
- 15.30-16.00 Break
- 16.00-17.30 Round Table
- 17.30-17.45 Break
- 17.45-19.15 Session 1 (Panels 1, 2)

FRIDAY, 5th December

- 09.30-11.15 Session 2 (Panels 3, 4, 5)
- 11.15-11.30 Break
- 11.30-13.00 Session 3 (Panels 6, 7, 8)
- 13.00-14.00 Lunch
- 14.00-15.15 Session 4 (Panels 9, 10)
- 15.15-15.30 Break
- 15.30-17.00 Keynote Address
- 17.00-17.30 Break
- 17.30-19.00 Session 5 (Panels 11, 12, 13, 14)

SATURDAY, 6th December

- 09.00-10.30 Session 6 (Panels 15, 16, 17)
- 10.30-10.45 Break
- 10.45-12.15 Session 7 (Panels 18, 19, 20)
- 12.15-13.30 Lunch
- 13.30-15.15 Session 8 (Panels 21, 22)
- 15.15-15.30 Break
- 15.30-17.00 Ukrainian Society for Eighteenth-Century Studies General Meeting
- 17.00-17.30 Conclusion of Conference

Conference Committee

Yurii Voloshyn (V.G. Korolenko National Pedagogical University in Poltava)

Michał Zwierzykowski (Adam Mickiewicz University in Poznań)

Maciej Forycki (Institute Polish Library in Paris)

Ihor Kryvosheia (Pavlo Tychyna State University in Uman')

Volodymyr Masliychuk (National University of Kyiv-Mohyla Academy)

Sergiy Seryakov (H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University)

Volodymyr Sklokin (Ukrainian Catholic University)

Piotr Skowroński (Institute of History, Polish Academy of Sciences)

Nataliia Voloshkova (Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz)

THURSDAY, 4th December

13.30-14.00 Welcoming Address

Yurii Voloshyn, President of the Ukrainian Society for Eighteenth-Century Studies, Professor, V.G. Korolenko National Pedagogical University in Poltava

Michał Zwierzykowski, President of the Polish Society for Eighteenth-Century Studies, Professor, Adam Mickiewicz University in Poznań

14.00-15.30 Keynote Address

Moderator: **Nataliia Voloshkova** (Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz)

Richard Butterwick, Professor, University College London

“Red Flags” and “Blank Spots” in Research on the Polish-Ukrainian Eighteenth Century

15.30-16.00 Break

16.00-17.30 Round Table

Book Discussion: "The Making of Cossack Ukraine: Political Thought, Culture, and Identity Formation, 1569-1714" by Zenon Kohut

Chair: **Frank Sysyn** (Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta)

Participants:

Robert I. Frost (University of Aberdeen)

Teresa Chynczewska-Hennel (University of Warsaw)

Andrii Bovgyria (Institute of History, Ukrainian Academy of Sciences)

Zenon E. Kohut (University of Alberta)

17.30-17.45 Break

17.45-19.15 Session 1

СЕКЦІЯ / PANEL 1

Історіографія / Historiografia / Historiography

Голова / Chair: **Володимир Склокін** (Український католицький університет)

Доповідачі / Speakers:

Віктор Горобець (Інститут історії України НАН України)

Річ Посполита в практиках політичного і соціального облаштування Козацького Гетьманату: протиставлення, alter ego, епігонство? Історіографічний аспект

Людмила Новікова (Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова)

Феномен історіографічної маргіналізації у справі дослідження/інтерпретації історії гайдамаччини у XIX-XXст.: на прикладі А.О. Скальковського

Владислав Яценко (Інститут української археографії та джерелознавства імені М.С. Грушевського НАН України; Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ)

Образ гетьмана Івана Мазепи в сучасній російській історіографії

«Тисячوليкий Мазепа»: Презентація і обговорення монографії Віктора Горобця «Мазепа. Тисячوليкий герой української історії» (Київ: Віхола 2025, 544 с.)

СЕКЦІЯ / PANEL 2

Травелогі / Dzienniki podróży / Travelogues

Голова / Chair: **Tetiana Grygorieva** (National University "Kyiv-Mohyla Academy")

Доповідачі / Speakers:

Kateryna Dysa (National University "Kyiv-Mohyla Academy")

Through Women's Gaze: Representation of Kyiv in Women's Travelogues, 1760s-1810s

Nataliia Voloshkova (Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz)

Books on the Road: Experiences of Reading in Robert Lee's Diaries of Travels in Ukraine and Crimea, 1824-1826

FRIDAY, 5th December

9.30-11.15 Session 2

СЕКЦІЯ / PANEL 3

Пилип Орлик / Pylyp Orlik / Pylyp Orlyk

Голова / Chair: **Ірина Кривошея** (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)

Доповідачі / Speakers:

Ярослав Затилюк (Національний університет «Києво-Могилянська академія»; Інститут історії України НАН України; Національний заповідник «Києво-Печерська лавра»)

Origo genealogica gens Cosatica a strenuis es invictis Gethis: легенда про козацьких першопредків у Конституції Орлика та її інтелектуальні і політичні контексти

Валентина Соболь (Варшавський університет)

Міста як місця пам'яті в діаріуші Орлика (з рукопису 1727 року)

Tatiana Tairova-Yakovleva (independent researcher)

Orlyk's Letter to Stephan Yavorsky as a Source for the Study of the Hetmanate's Elite Culture

СЕКЦІЯ / PANEL 4

Дар та дарування в ранньомодерних християнствах, суспільствах, державах / Dary i dawanie we wczesnym nowożytnym chrześcijaństwie, społeczeństwach i państwach / Gifts and Gift Giving in Early Modern Christianities, Societies, and States

Голова / Chair: **Liliya Berezhnaya** (Catholic University Louvain; Central European University in Vienna)

Дискутант / Discussant: **Jan Hennings** (Central European University in Vienna)

Доповідачі / Speakers:

Tetiana Grygorieva (National University "Kyiv-Mohyla Academy")

Gift-Giving and Political Messaging in the Relations of the Polish-Lithuanian Commonwealth and the Ottoman Empire, 1622-1678

Оксана Прокоп'юк (Національний заповідник «Києво-Печерська Лавра»; Університет Гете Франкфурта-на-Майні)

Дарувати/молитися: взаємодії дарами у вченні Церкви та релігійних практиках (київська візія в ранньомодерний час)

Wioletta Zielecka-Mikołajczyk (Nicolaus Copernicus University in Toruń),

Monica Pachucka (Nicolaus Copernicus University in Toruń)

The Gift of Baptism and the Community of the Faithful. Baptism in the Diocese of Przemyśl in the 18th Century

СЕКЦІЯ / PANEL 5

Наративи католицького духовенства (західного та східного обрядів) на українських землях XVIII ст.: питання ідентичностей та конфесійних і політичних лояльностей / Narracje duchowieństwa katolickiego i politycznych lojalności (obrzędki zachodniego i wschodniego) na ziemiach ukraińskich w XVIII wieku: kwestie tożsamości oraz lojalności wyznaniowej i politycznej

Голова / Chair: **Здіслав Шманьда** (Інститут релігійних наук св. Фоми Аквінського, Київ)

Доповідачі / Speakers:

Валентина Лось (Ягеллонський університет)

Ясон Смогоржевський (1715-1788): світ ідей та поглядів унійного ієрарха на тлі епохи (на підставі приватної кореспонденції)

Наталя Сінкевич (Ляйпцизький університет)

Київське католицьке єпископство: легітимізація в поліконфесійному дискурсі

Ігор Букало (Український католицький університет)

«W dzień św. Józefa nawiedziłem grób błogostawionego Jozafata w Połocku»: міжконфесійні взаємини у щоденнику Александра Бергофа (ОР) першої чверті XVIII ст.

Марек Мілавіцкі (Інститут релігійних наук св. Фоми Аквінського, Київ; Домініканський історичний інститут, Краків)

У пошуках ідентичності. Домініканці Руської провінції щодо власного минулого у світлі монастирських хронік та історичних праць другої половини XVIII століття

11.15-11.30 Break

11.30-13.00 Session 3

СЕКЦІЯ / PANEL 6

Круглий стіл: Рецепція Речі Посполитої в інтелектуальній культурі України другої половини XVIII – середини XIX ст. / Okrągły stół: Recepcja Rzeczypospolitej Obojga Narodów w kulturze umysłowej Ukrainy w drugiej połowie XVIII – połowie XIX wieku / Round Table: Reception of the Polish-Lithuanian Commonwealth in the Intellectual Culture of Ukraine in the Second Half of the 18th – the Middle of the 19th Centuries

Голова / Chair: Володимир Склокін (Український католицький університет)

Учасники / Participants:

Марина Будзар (Київський столичний університет ім. Бориса Гринченка)

Олег Журба (Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара)

Євген Ковальов (Київський столичний університет ім. Бориса Гринченка)

Тетяна Литвинова (Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара)

Людмила Посохова (Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна)

СЕКЦІЯ / PANEL 7

Постаті / Osobowości / Personalities

Голова / Chair: **Piotr Skowroński** (Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk)

Доповідачі / Speakers:

Małgorzata Ewa Kowalczyk (Uniwersytet Wrocławski)

Dzieciństwo i dorastanie Stanisława Mikołaja Tretera (1776-1861) w świetle dokumentów osobistych przechowywanych w Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym Ukrainy we Lwowie

Stanisław Nabywaniec (Uniwersytet Rzeszowski)

Felician Filip Wołodkowicz – unicki metropolita kijowski (1762-1778) i próba oceny jego osoby i działań

Володимир Пришляк (Волинський національний університет ім. Лесі Українки)

Данило Братковський: козацький вимір у біографії волинського шляхтича і поета кінця XVII - початку XVIII ст.

СЕКЦІЯ / PANEL 8

Уманський василіянський монастир в історії та культурі польсько-українського пограниччя (частина 1) / *Klasztor Bazylianów w Humaniu w historii i kulturze pogranicza polsko-ukraińskiego (część 1) / The Uman Basilian Monastery in the History and Culture of the Polish-Ukrainian Borderland (part 1)*

Голова / Chair: **Ігор Кривошея** (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)

Доповідачі / Speakers:

Беата Лоренс (Ряшівський університет)

Уманський монастир в історії василіянського ордену другої половини XVIII ст.

Юрій Стецик (Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка)

Просопографічний портрет уманських василіян

Норберт Моравец (Університет Яна Длугоша в Ченстахові)

«Пекло увійшло до Єрусалиму»: візія Корнелієм Скорчинським Уманського погрому

13.00-14.00 Lunch

14.00-15.15 Session 4

СЕКЦІЯ / PANEL 9

Уманський василіянський монастир в історії та культурі польсько-українського пограниччя (частина 2) / *Klasztor Bazylianów w Humaniu w historii i kulturze pogranicza polsko-ukraińskiego (część 2) / The Uman Basilian Monastery in the History and Culture of the Polish-Ukrainian Borderland (part 2)*

Голова / Chair: Іван Альмес (Український католицький університет)

Доповідачі / Speakers:

Ірена Водзяновська (Люблінський католицький університет Яна Павла II)
Пастирська діяльність уманських василіан

Ігор Кривошея (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)

Уманська василіянська школа: назва, структура, учні та учителі

СЕКЦІЯ / PANEL 10

Музеєзнавство / *Muzealnictwo / Museum Studies*

Голова / Chair: **Катерина Диса** (Національний університет «Києво-Могилянська академія»)

Доповідачі / Speakers:

Тамара Куцаєва (Національний історико-архітектурний музей «Київська фортеця»)

Про оригінальний інтер'єр бібліотеки палацу Вишневецьких-Мнішків

Валентин Ребенок (Національний архітектурно-історичний заповідник «Чернігів стародавній»)

Рідкісні стародруки XVIII – початку XIX ст. польською мовою або польського походження із музейних фондосховищ та книжкового зібрання наукової бібліотеки Чернігівського обласного історичного музею ім. В.В. Тарновського

15.15-15.30 Break

15.30-17.00 Keynote Address

Moderator: **Volodymyr Sklokin** (Ukrainian Catholic University)

Frank Sysyn, Professor, Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta

Entangled Histories or Diverging Paths? Ukrainian and Polish History in the Long Eighteenth Century

17.00-17.30 Break

17.30-19.00 Session 5

СЕКЦІЯ / PANEL 11

The Reception of the Enlightenment in the Russian and Habsburg Empires: Ukrainian Dimensions

Chair: **Barbara Skinner** (Indiana State University)

Discussant: **Iannis Carras** (University of Macedonia)

Доповідачі / Speakers:

Andrey V. Ivanov (University of Wisconsin-Platteville)

Prokopovych and Hobbes: Sacred Visions of the Political Order

Volodymyr Sklokin (Ukrainian Catholic University)

Feofan Prokopovych and the Transfer of the Enlightenment Narrative to the Russian Empire

Alexander M. Martin (University of Notre Dame)

Despotism and Enlightenment under Catherine the Great: My Time by Grigory Vinsky

Tomasz Hen-Konarski (Institute of History, Polish Academy of Sciences)

Mykola Skorodyn's'kyi as a Champion of the Austrian Staatskirchentum

СЕКЦІЯ / PANEL 12

Book Discussion: "Niepokorny. Profesor Zbigniew Wójcik – patriota, strażnik pamięci Piłsudskiego, historyk" by Mariusz Kolmasiak

Голова / Chair: **Tomasz Stryjek** (Instytut Studiów Politycznych, Polska Akademia Nauk)

Доповідачі / Speakers:

Frank Sysyn (University of Alberta)

Teresa Chynczewska-Hennel (University of Warsaw)

Oleksii Sokyрко (Taras Shevchenko National University of Kyiv)

Mariusz Kolmasiak (Museum Łazienki Królewskie)

СЕКЦІЯ / PANEL 13

Освіта / Edukacja / Education

Голова / Chair: **Maciej Forycki** (Instytut Biblioteka Polska w Paryżu)

Доповідачі / Speakers:

Мар'яна Левицька (Інститут народознавства НАН України; Національний університет «Львівська політехніка»)

Мистецька освіта у XVIII ст.: феномен мандрівних митців і потенціал культурного трансферу (на прикладах оздоблення унійних церков Галицької (Львівської) єпархії

Kazimierz Puchowski (Uniwersytet Gdański)

Collegium Nobilium we Lwowie. Z dziejów edukacji elit

Сергій Сєряков (Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди)

Studia superioga в навчальних закладах Товариства Ісуса на сході Польської провінції в 1648-1700 рр.

Микола Симчич (Інститут філософії ім. Григорія Сковороди НАН України)

Вплив філософських курсів з єзуїтських колегіумів Речі Посполитої на викладання філософії у Києво-Могилянській академії (XVIII ст.)

СЕКЦІЯ / PANEL 14

«Між Києвом і Москвою»: церковні практики і порубіжна спільнота

Презентація монографії Володимира Маслійчука «Церква на російсько-українському прикордонні. Білгородська єпархія

60-х рр. XVII - 40-х рр. XVIII ст.», виданої в серії «Київське християнство»

SATURDAY, 6th December

9.00-10.30 Session 6

СЕКЦІЯ / PANEL 15

Кордони, мобільність, армія / Granice, mobilność, armia / Borders, Mobility, Army

Голова / Chair: **Олексій Сокирко** (Київський національний університет ім. Тараса Шевченка)

Доповідачі / Speakers:

Олексій Вінниченко (Львівський національний університет ім. Івана Франка)

Регімент ланової піхоти в 172-1750 рр.: організація, фінансування та дислокація

Nataliya Sureva (independent researcher)

Networks in Transition: Communication and Mobility on the Polish-Ottoman-Russian Frontier (1760s-1790s)

Святослав Чирук (Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»; КП «Музей історії Дніпра» Дніпровської міської ради)

Природний і механічний рух населення в поселеннях Запорізької Січі (1734-1775 рр.)

СЕКЦІЯ / PANEL 16

Літературні тексти та его-документи / Teksty literackie i egodokumenty / Literary Texts and Egodocuments

Голови / Chairs: **Сергій Сержак** (Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди), **Наталія Волошкова** (Університет Казимира Великого в Бидгощі)

Доповідачі / Speakers:

Ольга Петренко-Цеунова (Національний університет «Києво-Могилянська академія»)

Жіноче письмо Речі Посполитої: стан дослідженості та метамова опису

Ольга Посунько (Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара)

«Ябеда» В. Капніста: від судової справи до резонансної п'єси

Katarzyna Stelmasiak (Akademia Sztuki Wojennej w Warszawie)
Między Rusią a Koroną: polskie wyobrażenia o Kozaku w tekstach autobiograficznych i satyrycznych XVIII wieku

СЕКЦІЯ / PANEL 17

Реєстри та інвентарі як історичні джерела / Rejestry i inwentarze jako źródła historyczne / Registers and Inventories as Historical Sources

Голова / Chair: **Юрій Волошин** (Полтавський національний педагогічний університет імені В. Короленка)

Доповідачі / Speakers:

Joanna Hryniewicka (Uniwersytet w Białymstoku)

V rewizja dusz jako źródło do badań demograficzno-społecznych dla obszaru prawobrzeżnej Ukrainy

Іван Монолатій (Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника)

Історико-демографічний потенціал реєстру парафіян коломиїської церкви Святого Архистратига Михаїла 1763 року

Владислав Марискевич (Національний університет «Острозька академія»)
Місто Заслав у світлі інвентаря 1700 року

10.30-10.45 Break

10.45-12.15 Session 7

СЕКЦІЯ / PANEL 18

Козацька старшина / Starszyzna kozacka / Cossack Officers

Голова / Chair: **Віктор Горобець** (Інститут історії України НАН України)

Доповідачі / Speakers:

Ірина Кривошея (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)

Жінка в чоловічому тестаменті середини XVIII ст.: історія старшинської родини з тестаменту з.т. Захарія Калиновського

Олексій Сокирко (Київський національний університет імені Тараса Шевченка)

«Osoba i godność»: козацька старшина й генеалогічна пам'ять шляхти Речі Посполитої XVIII ст.

Олександр Ходаківський (Національний університет «Києво-Могилянська академія»)

Рецепція ідей Просвітництва в текстах представників козацької старшини на зламі XVIII – XIX століть

СЕКЦІЯ/ PANEL 19

Польща та Україна в західно- та північноєвропейських працях доби Просвітництва / Polska i Ukraina w pismach oświeceniowych Europy Zachodniej i Północnej / Poland and Ukraine in Western and Northern European writings in the Enlightenment age

Голова / Chair: **Ігор Кривошея** (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)

Доповідачі / Speakers:

Maciej Forycki (Instytut Biblioteka Polska w Paryżu)
Ukraina w Wielkiej Encyklopedii Francuskiej

Сергій Ганус (Ужгородський національний університет)
Річ Посполита у системі ментально-географічних координат німецького Просвітництва: приклад Йоганна Георга Адама Форстера

Ірина Папа (Український католицький університет)
“Om Polen” та “De Polonia”: історія Польщі у працях данського історика Людвіга Гольберґа

СЕКЦІЯ/ PANEL 20

Історія читання в українських землях у XVIII столітті / Historia czytelnictwa na ziemiach ukraińskich w XVIII wieku / The history of reading in Ukrainian lands in the 18th century

Голова / Chair: **Іван Альмес** (Український католицький університет)

Доповідачі / Speakers:

Людмила Посохова (Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна)

Дитяча книга в Гетьманщині та Слобожанщині у другій половині XVIII ст.: популярні твори та читачі

Михайло Тупиця (Український католицький університет)
Еволюція репертуару книгозбірні Імстичівського монастиря у XVIII ст.

Ірина Ціборовська-Римарович (Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського)

Бібліотека Вишневецького замку князів Вишневецьких – графів Мнішеків як віддзеркалення книжкової культури XVIII ст.

12.15-13.30 Lunch

13.30-15.15 Session 8

СЕКЦІЯ / PANEL 21

Юридична система та суспільство / System prawny i społeczeństwo / Legal System and Society

Голова / Chair: **Володимир Маслійчук** (Національний університет «Києво-Могилянська академія»)

Доповідачі / Speakers:

Микола Близняк (Національний університет «Острозька академія»)

Лібертації («prawo libertatis») мешканців міст Волинського воєводства у XVIII ст.

Богдан Городницький (Докторська школа Антропос, Польська академія наук)

Компонування “свого” права в імперських рамках: генеральний суддя Іван Борозна та дилема структури кодексу “малоросійського права”

Оксана Коваленко (Полтавський національний педагогічний університет імені В. Короленка)

«Свічки на церков божу ставим» – витрати на церкву ремісників Гетьманщини XVIII століття

Anna Penkała-Jastrzębska (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie)

Ordynacja ostrogska na początku XVIII wieku- problem lokalny czy interes całej Rzeczypospolitej?

СЕКЦІЯ / PANEL 22

Трансконфесійність на українсько-польському прикордонні XVIII століття / Transkonfesjonalizm na pograniczu ukraińsko-polskim w XVIII wieku / Transconfessionalism on the Ukrainian-Polish borderland in the 18th century

Голова / Chair: **Ірина Клименко** (Дослідницький Центр Фонду Макса Вебера в Україні; Мюнхенський університет Людвіга-Максиміліана)

Доповідачі / Speakers:

Іван Альмес (Український католицький університет)

«Трансконфесійність» реліквій: культ православних святих у василіянських монастирях XVIII ст.

Олег Дух (Львівський національний університет імені Івана Франка)

Міжконфесійна комунікація за місце: Канівський чернечий осередок у XVIII ст.

Беата Лоренс (Ряшівський університет)

Співпраця чи суперництво?: василіяни Коронної провінції у відносинах з римо-католиками у XVIII ст.

Віолетта Зелецька-Миколайчик (Торунський університет ім. Миколая Коперника)

Неофіти з Перемишля: приплив євреїв до Унійної Церкви у XVIII ст.

15.15-15.30 Break

15.30-17.00

Загальні збори Українського товариства з дослідження вісімнадцятого століття / Zebranie Ukraińskiego Towarzystwa Badań nad XVIII wiekiem / Ukrainian Society for Eighteenth-Century Studies General Meeting

17.00-17.30 Підсумкова дискусія / Zakończenie konferencji / Conclusion of the Conference

The organizers of the conference are grateful for the financial support of the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research, Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta

Організатори конференції вдячні Центру досліджень історії України імені Петра Яцика при Канадському інституті українських студій Альбертського університету за фінансову підтримку

Organizatorzy konferencji pragną podziękować Centrum Badań nad Historią Ukrainy im. Petra Jacyka działającemu przy Kanadyjskim Instytucie Studiów Ukraińskich Uniwersytetu Alberta za wsparcie finansowe